

zoru, nezabývaly ostatními přednesy stran ve věci samé, není věc zralá k rozhodnutí a musil býti podle § 510, odst. 1, c. ř. s. zrušen i rozsudek prvního soudu.

Čís. 16184.

Smlouva, kterou byly pozemky, přidělené pozemkovou reformou podle zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům č. 318/1919 Sb. z. a n., propachtovány na dobu zákazu jejich zcizení bez svolení Státního pozemkového úřadu s tím, že budou po uplynutí účinnosti zákazu zcizení převedeny za předem zaplacenou částku do pachtýřova vlastnictví, jest zastřená smlouva trhová a jako trhová smlouva je nicotná, byla-li uzavřena vědomě za účelem obcházení zákazu zcizení stanoveného v § 22 zák. č. 318/1919 ve znění zákona č. 311/1920 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 9. června 1937, Rv I 2491/35.)

Žalobě, již se žalobce na žalovaných domáhá, aby byli žalovaní uznáni solidárně povinnými podepsati žalobci k vkladu způsobitou trhovou smlouvu, podle níž žalovaní žalobci prodávali a do vlastnictví, držení a užívání odevzdávají ve vložce č. 165 pozemkové knihy jim připsané role č. kat. 274/13, a za to že je trhová cena za uvedený pozemek vyrovnána zápůjčkou 6.000 Kč, poskytnutou jim podle smlouvy ze dne 29. září 1922, po odečtení těch částek z hypotekárně zapsaných práv zástavních, které by v dotčené vložce vázly v den, kdy bude vloženo pro žalobce právo vlastnické, přesahující knihovní zápisy podle smlouvy ze dne 29. září 1922, zejména kromě pohledávky 6.000 Kč vložené pro Aloise a Annu V. s tím, že se strany vzdávají práva odporovati řečené smlouvě pro zkrácení nad aneb pod polovici obecné ceny z příčin jakýchkoliv jiných, že výlohy spojené s vyhotovením, vkladem trhové smlouvy a veškeré se smlouvou touto spojené daně a veřejné dávky, zejména poplatky kolkové a poplatky převodní a vůbec veškeré poplatky, jež při sepsání budoucí smlouvy trhové budou v platnosti a budou předepsány, zaplatí žalobce sám ze svého, po případě že jsou žalovaní povinni trpěti, aby bylo podle rozsudku v pozemkové knize katastrálního území K. ve vložce č. 165 na role č. kat. 274/13 vloženo žalobci právo vlastnické, nižší soudy vyhověly co do ideální polovice dotčeného pozemku č. kat. 274/13, při čemž na vyrovnání trhové ceny bude upotřebeno polovice zápůjčky, totiž jen částky 3.000 Kč, žalobní žádost, týkající se druhé polovice uvedeného pozemku, zamítly.

Nejvyšší soud zamítl žalobu i co do druhé ideální polovice pozemku č. kat. 274/13, zapsaného ve vložce č. 165 poz. knihy kat. území K.

Důvody:

Jest nesporné, že sporné pozemky, které jsou nyní sloučeny v jednu parcelu č. 274/13 v K., byly usnesením okresního soudu v P. ze dne 24. května 1922, Nc I 288/19, připsány knihovně do vlastnictví žalo-

vaným dne 16. srpna 1923 podle zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům č. 318/1919 Sb. z. a n. a že tedy bylo podle § 22 řečeného zákona ve znění zákona č. 311/1920 Sb. z. a n. žalovaným jako nabyvatelům uvedených pozemků dovoleno je zciziti mezi živými do desíti let jen se svolením Státního pozemkového úřadu. To plyne z přednesu obou sporných stran v první stolici i z knihovního lustra. Ve smlouvě uzavřené dne 29. září 1922, tedy ještě za vázanosti dotčeným zákonným ustanovením, jest uvedeno, že žalovaní dávají tyto pozemky žalobci a Anně S. do pachtu na dobu desíti let za roční pachtovné 600 Kč, které oni v částce 6.000 Kč ihned žalovaným hotově zaplatili a že po uplynutí desíti let jim žalovaní uvedené pozemky kontraktně postoupí a převedou do vlastnictví na úplné vyrovnání zápůjčky 6.000 Kč, kterou od žalobce a Anny S. rovněž obdrželi. Dovolací soud souhlasí s právním názorem obou nižších soudů, že tuto smlouvu jest pokládati za zastřenou smlouvu trhovou, která byla mezi spornými stranami ihned s kupní cenou 12.000 Kč definitivně dojednána, avšak knihovně měla býti provedena teprve až po uplynutí desíti let, kdy pomine vázanost zcizení na svolení Státního pozemkového úřadu. To jde jasně najevo z doslovu této smlouvy i z celé povahy věci. Žalobce také sám při svém výslechu jako strana udal, že kdyby bylo tehdy možné pozemky ty prodat bez schválení Státního pozemkového úřadu, byla by bývala přímo napsána smlouva trhová. Ale pak byla řečená smlouva ujednána přímo za účelem obcházení a porušení zákazu zcizení bez svolení Státního pozemkového úřadu stanoveného v § 22 zákona č. 318/1919 ve znění zákona č. 311/1920 Sb. z. a n. V důvodové zprávě k vládnímu návrhu zákona č. 311/1920 (tisk 2376) se praví, že došlo upozornění, že se vyskytují nabídky, že prodána bude půda reformou přidělená, a byť to bylo výjimečné, ježto lze předpokládati, že podrží půdu ten, kdo po léta na ní jako na vlastní pracoval, že přece není vyloučeno, aby ji hledě na rozdíl v cenách nabývací a nyní běžné nabyvatel chtěl výhodněji zpeněžit, a že proto bylo navrženo omezení v článku I č. 2 (zákaz zcizení bez svolení Státního pozemkového úřadu). Bylo tedy úmyslem zákonodárcovým, aby po celou dobu desíti let nebyly nabyté pozemky bez svolení Státního pozemkového úřadu zcizovány, a to ani tak, že by se za vázanosti té uzavíraly bez vědomí Státního pozemkového úřadu smlouvy, jež měly býti sepsány a vloženy do pozemkových knih teprve po uplynutí doby platnosti zákazu zcizení. Kdyby se takové jednání dopustilo, nemělo by řečené zákonné ustanovení žádného významu, ježto by se mohlo tím způsobem obcházeti. Kdyby byly sporné strany uzavřely kupní smlouvu o uvedených pozemcích s výhradou schválení Státním pozemkovým úřadem, byla by smlouva ta mezi nimi platná a byla by jen její účinnost vázána na ono schválení, když však uzavřely smlouvy vědomě tak, aby se vyhnuly jejímu přezkoumání Státním pozemkovým úřadem, a tedy proti výslovnému zákonnému zákazu zcizení bez souhlasu řečeného úřadu, je smlouva ta jako kupní smlouva podle ustanovení § 879, první věty, obč. zák. nicotná (srv. rozh. č. 13587 Sb. n. s.) a nemůže býti na její splnění žalováno. Neplatnost (správně nicotnost) smlouvy ze dne 29. září 1922 jako kupní smlouvy se zřením

na § 879, první větu, obč. zák. žalovaní v první stolici namítali, v odvolání ji uplatňovali a rovněž v dovolání na ni poukazují. Bylo proto rozhodnuto, jak nahoře uvedeno.

Čís. 16185.

I. Všeobecné veřejné nemocnice v Čechách jsou samostatnými právníckými osobami. Lékaři v nich ustanovení jsou zaměstnanci těchto právníckých osob a nikoli veřejnoprávní korporace, vedoucí vrchní správu nemocnice.

II. Primář neodpovídá za podřízeného (sekundárního) lékaře, který provedl bez jeho vědomí a proti jeho všeobecnému zákazu ozáření pacienta roentgenem.

(Rozh. ze dne 9. června 1937, Rv I 68/36.)

Ad I. Srv. rozh. č. 13763 Sb. n. s.

Žaloba, již se žalobkyně domáhala zaplacení 60.000 Kč s přísl. a placení důchodu 600 Kč měsíčně z důvodu náhrady škody vzniklé jí v květnu 1923 po ozáření roentgenovými paprsky, a to na žalovaných MUDr. F. B., primáři v Ú. a okresu ú-ckém, byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c.

Nejvyšší soud uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Žaloba jest podána proti Dr. Františku B. jako primáři vnitřního oddělení nemocnice a proti okresu Ú. jako vlastníkovému všeobecné veřejné nemocnice v Ú., jehož zaměstnancem je první žalovaný, za kterého proto druhý žalovaný odpovídá. Žalovaný okres namítl nedostatek pasivní legitimace, poněvadž všeobecná veřejná nemocnice je samostatná právnícká osoba. První soud neuznal dotčenou námitku za důvodnou, poněvadž okres vede vrchní správu uvedeného ústavu, který není samostatným podmínkem práv a závazků. Tento názor, jehož správnost byla v odvolacím sdělení popřena, nemá podkladu ani v předložených stanovách, ani v právním stavu veřejných nemocnic v Čechách. Podle §§ 2, 11, 13 a zejména podle odst. d), e), h), i), k), l), m), n), 18, 20 statutu všeobecné veřejné nemocnice v Ú. a podle §§ 6, 8 zákona z 5. března 1888, č. 19 z. z. čes.; který upravuje právní poměry všeobecných veřejných nemocnic v Čechách, jsou řečené ústavy samostatné právnícké osoby, a nejde o ústavy okresní anebo obecní, spravují se pak svými statuty, jsou vydržovány zásadně z vlastního jmění a jsou nezávislé na obci a okresu ve své faktické a právní existenci. Poněvadž pak vrchní správa jmenuje lékaře a vykonává nad nimi i disciplinární moc, jsou lékaři všeobecných veřejných nemocnic za-